

HANDVEST DEUGDELIJK BESTUUR VLM

(goedgekeurd in zitting van de raad van bestuur van 14 mei 2025)

1. Inleiding
 - 1.1 Situering handvest en doelstellingen
 - 1.2 Publicatie website VLM
2. Bestuursstructuur van de vennootschap
 - 2.1 Situering VLM binnen de Vlaamse administratie
 - 2.2 Beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering van het beleidsdomein Omgeving, missie, taken en bevoegdheden
 - 2.3 Charter Politiek-Ambtelijke Samenwerking
 - 2.4 Opstellen van een ondernemingsplan – Planning en rapportering over de algemene werking
3. Aandeelhouderschap
 - 3.1 Kapitaal
 - 3.2 Aandeelhouders- en controlestructuur van de vennootschap
 - 3.3 Algemene vergadering van de aandeelhouders
4. Raad van bestuur
 - 4.1 Samenstelling
 - 4.2 Onverenigbaarheden
 - 4.3 Bevoegdheden
 - 4.4 Delegatie
 - 4.5 Deontologische code
 - 4.6 Raad van bestuur is een collegiaal orgaan en interne afspraken
 - 4.7 Belangenconflict
 - 4.8 Verantwoordelijkheid
 - 4.9 Werking
 - 4.10 Bestuurscomité
 - 4.11 Werkgroepen
5. Uitvoerend management
 - 5.1 Aanwijzing
 - 5.2 Dagelijks bestuur
 - 5.3 Delegatie
 - 5.4 Vertegenwoordigingsbevoegdheid
6. Regeringscommissarissen

- 6.1 Aanstelling
- 6.2 Bevoegdheden
- 6.3 Onverenigbaarheden
- 6.4 Verplichtingen

7. Commissaris

- 7.1 Aanstelling
- 7.2 Bevoegdheden & verplichtingen
- 7.3 Onverenigbaarheden

8. Organisatiebeheersing & Audit Vlaanderen

9. Geldelijke bepalingen

- 9.1 Verloning personeelsleden en leden raad van bestuur
- 9.2 Vertrekpremie
- 9.3 Pensioenregeling
- 9.4 Variabele verloning
- 9.5 Transparantie
- 9.6 Remuneratiecomité

10. Deontologische code personeelsleden

11. Klokkenluidersregeling

- 11.1 Nieuwe klokkenluidersregeling
- 11.2 Implementatie binnen de VLM

12. Rapportering aan het Vlaams Parlement over deugdelijk bestuur en evenwichtige vertegenwoordiging

HANDVEST DEUGDELIJK BESTUUR VLM

1. Inleiding

1.1. Situering handvest en doelstellingen

De VLM is een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onderworpen aan het Bestuursdecreet van 7 december 2018.¹ Titel III, Hoofdstuk 2 van het Bestuursdecreet bevat de bepalingen over deugdelijk bestuur ten aanzien van de personeelsleden, raden van bestuur, regeringscommissarissen en strategische adviesraden.

Deugdelijk bestuur omvat een aantal maatregelen over hoe organisaties bestuurd en gecontroleerd worden en op welke wijze daarover wordt gecommuniceerd naar externe actoren.

Het is belangrijk dat de middelen waarover de publieke sector beschikt optimaal worden besteed en daarover ook verantwoording kan worden afgelegd. Deugdelijk bestuur legt daartoe enkele regels op aan overheden rond transparantie, verantwoording, toezicht en verloning in organisaties in de Vlaamse publieke sector.

De Vlaamse overheid heeft verschillende maatregelen genomen om principes van deugdelijk bestuur in te voeren. Er is aandacht voor deugdelijk bestuur in onder andere het Bestuursdecreet, het charter voor samenwerking tussen Regering en administratie, het integriteitsbeleid binnen de Vlaamse overheid en de transparantie over de verloning².

In dit handvest geeft de VLM toelichting bij de voornaamste aspecten van haar beleid rond deugdelijk bestuur die geïnspireerd zijn op de modelbepalingen (gebaseerd op de codes Buysse en Daems, op de Guberna-code) vastgelegd door de Vlaamse Regering en die in dit handvest aangepast werden aan de specificiteit van de VLM.³

Het handvest geeft toelichting bij de verankering van de principes van deugdelijk bestuur met het oog op de goede werking, de transparantie en objectiviteit van de bestuursstructuur en de besluitvormingsprocessen binnen de VLM.

De principes vastgelegd in deze deontologische code hebben niet tot doel enige wet, decreet, regeling of de statuten van de VLM te wijzigen. De raad van bestuur zal dit handvest regelmatig herzien en desgevallend aanpassen en minstens 1 keer bij de algehele hernieuwing van de raad van bestuur.

¹ Verder afgekort Bestuursdecreet

² Informatie website Vlaamse overheid

³ VR 2013 2604 DOC.0375/5 bijlage 2 modelbepalingen code deugdelijk bestuur voor leden van een raad van bestuur bij een overheidsorganisatie

Zo kunnen belangrijke wijzigingen als gevolg van decretale, statutaire of andere (operationele) wijzigingen tussentijds ter goedkeuring worden voorgelegd.

1.2. Publicatie website VLM

Het handvest deugdelijk bestuur is beschikbaar op de website van de VLM.

2. Bestuursstructuur van de vennootschap

2.1. Situering VLM binnen de Vlaamse administratie

De Vlaamse Landmaatschappij, afgekort VLM, is opgericht bij het [decreet van 21 december 1988](#) houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij ⁴ als een naamloze vennootschap van publiek recht. De VLM heeft rechtspersoonlijkheid. De statuten van de VLM zijn opgenomen in de bijlage bij het [besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 1988](#) houdende goedkeuring van de statuten van de Vlaamse Landmaatschappij⁵.

De VLM is eveneens een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap overeenkomstig de bepalingen van het Bestuursdecreet en het oprichtingsdecreet⁶.

De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zijn overeenkomstig artikel III. 7 van het Bestuursdecreet rechtspersonen waarvan de rechtsvorm niet in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht. De publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen worden opgericht bij decreet.

De Vlaamse regering heeft het agentschap ingedeeld bij het beleidsdomein Omgeving en ressorteert onder de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw en voor wat het bestuur van en het toezicht op de VLM betreft, wordt deze bevoegdheid gedeeld met de Vlaamse minister van Binnenland, Steden- & Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie & Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij⁷.

De organen van het agentschap zijn de:

- 1° de algemene vergadering van aandeelhouders;
- 2° de raad van bestuur;
- 3° de gedelegeerd bestuurder van het agentschap, belast met het dagelijks bestuur;
- 4° de algemeen directeur die de gedelegeerd bestuurder van het agentschap bijstaat bij de uitoefening van het dagelijks bestuur⁸.

⁴ Verder afgekort oprichtingsdecreet

⁵ Verder afgekort statuten

⁶ Titel III, Hoofdstuk 1, Afdeling 3, Onderafdeling 1

⁷ Art. 4 Besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2024 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering

⁸ Art. 15 oprichtingsdecreet - De functie van algemeen directeur wordt momenteel niet ingevuld op grond van artikel V 3, §2 van het VPS.

2.2. Beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering van het beleidsdomein Omgeving, missie, taken en bevoegdheden

De missie, taken en bevoegdheden en langetermijndoelstellingen van de VLM zijn omschreven in het oprichtingsdecreet en de statuten van de VLM.

Overeenkomstig artikel 7 van het oprichtingsdecreet streeft het agentschap zijn missie na en voert zijn taken uit om een bijdrage te leveren aan de beleidsvoorbereiding van het beleidsdomein Omgeving, met inbegrip van de milieuplanning en de regelgeving, of om het vastgestelde beleid uit te voeren. De beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering maken het voorwerp uit van de door de Vlaamse Regering en het Departement Omgeving aangestuurde beleids- en beheerscyclus.

In de artikelen 8 en 9 van het oprichtingsdecreet wordt verder bepaald met welke bestuursniveaus de VLM verder samenwerkt binnen het beleidsdomein Omgeving en gecoördineerd door de Vlaamse Regering, om bij te dragen tot de uitvoering van bepaalde doelstellingen in het kader van de missie en taken van de VLM.

2.3. Uitvoering geven aan het [“Charter Politiek-Ambtelijke Samenwerking”](#)

Tussen de minister-president en vice-minister-presidenten van de toenmalige Vlaamse Regering Peeters II enerzijds, en vertegenwoordigers van het college van ambtenaren-generaal anderzijds, werd op 9 december 2009 een akkoord bereikt over het 'Charter Politiek-Ambtelijke Samenwerking'.

Het Charter bevat afspraken over:

- bevoegdheden en verantwoordelijkheden
- samenwerking en wederzijdse afstemming.

Ook kent het Charter aan de administratie een aantal taken toe die in het verleden door de kabinetten werden uitgevoerd.

Deze afspraken tussen regering en administratie moeten enerzijds mee zorgen voor een goede wederzijdse afstemming over de wijze waarop politieke prioriteiten in effectief beleid worden omgezet. Anderzijds zijn ze nodig voor een goed functionerende overheid die slagkrachtig, zuinig, integer en duurzaam werkt ten dienste van burgers en ondernemingen. Het Charter omvat een aantal concrete afspraken.

2.4. Opstellen van een ondernemingsplan – Planning en rapportering over de algemene werking

Voor de VLM als publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap stelt de raad van bestuur, in samenspraak met de Vlaamse Regering, jaarlijks een ondernemingsplan vast.

Het ondernemingsplan omvat onder meer de beleids- en beheersdoelstellingen, zowel meerjarig als voor het komende jaar, en de operationele vertaling ervan.

Het ondernemingsplan voor het lopende kalenderjaar wordt uiterlijk op 31 maart van dat jaar vastgesteld.

Jaarlijks wordt een rapport opgesteld over de uitvoering van het ondernemingsplan overeenkomstig de bepalingen van het Bestuursdecreet. Het jaarrapport omvat onder meer de status van de uitvoering van de beleids- en beheersdoelstellingen.

Het jaarrapport over de uitvoering van het ondernemingsplan wordt uiterlijk op 31 maart van het volgende jaar vastgesteld.

Uiterlijk een maand nadat het ondernemingsplan effectief vastgesteld is, wordt het ondernemingsplan en het jaarrapport van de VLM als publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap gepubliceerd op de centrale website van de Vlaamse overheid⁹.

3. Aandeelhouderschap

3.1. Kapitaal van de vennootschap

Het kapitaal van de VLM bedraagt minimaal eenenzestigduizend negenhonderd drieënzeventig euro achtendertig cent en is vertegenwoordigd door aandelen van vierentwintig euro negenenzeventig cent elk¹⁰. Het kapitaal van de vennootschap is volledig volstort.

3.2 Aandeelhouders- en controlestructuur van de vennootschap

Enkel het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten, gelegen in het Vlaamse Gewest kunnen inschrijven op het kapitaal van de Maatschappij door ondeelbare aandelen in geld.

Alle aandelen zijn en blijven op naam. Eén aandeel geeft recht op één stem.

Het rechtstreekse belang van het Vlaamse Gewest als aandeelhouder in het maatschappelijk kapitaal van het agentschap moet in totaal steeds meer dan 50 % bedragen. De aandelen waarop het Vlaamse Gewest inschrijft en die waarop het later mocht inschrijven, zijn onvervreemdbaar, met uitzondering van het gedeelte van de aandelen dat vier vijfde van het totale kapitaal overschrijdt.

⁹ Art. III.61 & III.62 Bestuursdecreet & artikel 18ter oprichtingsdecreet

¹⁰ Art. 5 statuten

De aandelen waarop de provincies en de gemeenten inschrijven, kunnen, zelfs als ze slechts ten bedrage van 25 % werden afbetaald, alleen afgestaan worden aan provincies en gemeenten en na machtiging van de raad van bestuur van het agentschap en van de Vlaamse Regering. Een overdracht in strijd met deze bepalingen, kan aan de vennootschap of derden niet worden tegengeworpen, ongeacht de goede of kwade trouw van de overnemer.

Het maatschappelijk kapitaal kan bij beslissing van de algemene vergadering worden verhoogd door inschrijvingen van ondeelbare aandelen in geld. Alleen het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten, gelegen in het Vlaamse Gewest, mogen op deze kapitaalsverhoging inschrijven. In geen geval kan een kapitaalsverhoging ertoe leiden dat het Vlaamse Gewest als aandeelhouder niet langer, rechtstreeks, meer dan 50 % van het kapitaal van het agentschap bezit¹¹.

3.3. Algemene vergadering van de aandeelhouders

Een algemene vergadering van de aandeelhouders wordt jaarlijks gehouden, ten laatste op de voorlaatste werkdag van de maand maart. Plaats en datum worden vastgesteld door de raad van bestuur.

De algemene vergadering bestaat uit de aandeelhouders.

Iedere aandeelhouder mag zich slechts door een enkele afgevaardigde laten vertegenwoordigen. Deze laatste beschikt over zoveel stemmen als zijn lastgever aandelen bezit, onverminderd de beperkingen opgenomen in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen¹²¹³.

De raad van bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan de aandeelhouders op de algemene vergadering en door mededeling van het verslag van de raad van bestuur en het verslag van de commissaris.

De algemene vergadering beslist over de gevolgtrekkingen uit deze verslagen, alsmede over het ontwerp van de jaarrekeningen. Ze geeft kwijting aan de leden van de raad van bestuur.

De algemene vergadering kan op elk moment besluiten tot de uitgifte van nieuwe aandelen.

De algemene vergadering kan de statuten wijzigen mits de Vlaamse regering goedkeuring verleent.

4. Raad van bestuur

¹¹ Art. 2,§2 oprichtingsdecreet

¹² Art. 27 & 28 statuten

¹³ Verder afgekort WVV

4.1. Samenstelling

De raad van bestuur wordt op een professionele manier samengesteld met de nodige aandacht voor diversiteit en complementariteit. De omvang van de raad van bestuur wordt afgestemd op de behoeften van de VLM en laat een doeltreffende besluitvorming toe.

Overeenkomstig artikel III.8 van het Bestuursdecreet heeft iedere publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, zoals de VLM, een raad van bestuur. De VLM wordt bestuurd door een raad van bestuur in de zin van artikel 7:85, §1 van het WVV; de regels inzake het monistisch bestuur zijn van aanvullend recht.

De vennootschap wordt geleid door een raad van bestuur die bestaat uit maximum 17 leden, waaronder een voorzitter en een vice-voorzitter. De Vlaamse regering bepaalt het aantal leden, benoemt en ontslaat de voorzitter, de vice-voorzitter en de overige leden van de raad.

Alle bestuurders van het agentschap worden benoemd op grond van hun complementaire deskundigheid inzake het algemeen bestuur van het agentschap, hun specifieke deskundigheid inzake de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin het agentschap actief is.

De raad van bestuur van de VLM is samengesteld uit:

- leden voorgedragen door de Vlaamse Regering;
- leden voorgedragen door de Vlaamse provincies;
- 1/3 onafhankelijke bestuurders.

Onder de leden van de raad van bestuur van het agentschap worden zoveel bestuurders benoemd als er provincies vertegenwoordigd zijn in de vergadering van aandeelhouders, op basis van een door deze provincies voorgedragen dubbele lijst waarbij elke provincie een mannelijke en een vrouwelijke kandidaat voordraagt.

Een aantal onafhankelijke bestuurders wordt benoemd overeenkomstig artikel III.40 tot en met III.43 van het Bestuursdecreet. De Vlaamse Regering kan de onafhankelijke bestuurders slechts in geval van ernstige redenen ontslaan en dit op voordracht van de raad van bestuur, overeenkomstig artikel III.43, eerste lid, van het Bestuursdecreet¹⁴.

De overige bestuurders worden benoemd op voordracht van de Vlaamse Regering.

De raad van bestuur speelt een actieve rol in de aanstellingsprocedure van de onafhankelijke bestuurders wat resulteert in een voordracht van onafhankelijke bestuurders aan de Vlaamse Regering. De raad van bestuur bepaalt de onafhankelijkheidscriteria voor onafhankelijke bestuurders waarbij de criteria van het WVV richtinggevend zijn.

¹⁴ Art. 18 oprichtingsdecreet

De raad van bestuur stelt verder de vereisten vast waaraan kandidaten voor het mandaat van onafhankelijk bestuurder moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring en doet een open oproep tot kandidaatstelling voor een mandaat van onafhankelijk bestuurder. De oproep bevat een weergave van de vereisten waaraan kandidaten moeten voldoen en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

De raad van bestuur vergelijkt de respectieve verdiensten van de kandidaten.

De onafhankelijke bestuurders worden vervolgens uit lijsten van twee kandidaten per vacant mandaat door de Vlaamse Regering aangesteld, op voordracht van de raad van bestuur.

De onafhankelijke bestuurders worden aangesteld door de Vlaamse Regering op grond van hun deskundigheid inzake het algemeen bestuur van de betrokken overheidsinstantie, hun specifieke deskundigheid inzake de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de overheidsinstantie actief is, en hun onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten en het dagelijks bestuur van de overheidsinstantie.

Onder deelgenoten wordt verstaan: het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap en de andere personen die participeren of vertegenwoordigd zijn in de overheidsinstantie.

Overeenkomstig artikel III.44 van het Bestuursdecreet mag de raad van bestuur voor maximum twee derde uit leden van hetzelfde geslacht bestaan.

4.2. Onverenigbaarheden

Overeenkomstig artikel III.12 van het Bestuursdecreet is het mandaat van bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onverenigbaar met:

- 1° een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid van de minister onder het toezicht van wie het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap valt;
- 3° het ambt van personeelslid van het extern verzelfstandigde agentschap, de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur in voorkomend geval uitgezonderd.

Als een bestuurder zich in een geval van onverenigbaarheid bevindt, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn van 3 maanden van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat dit afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de

handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen.

De bestuurders bezorgen daarom bij hun aantreden een lijst van hun mandaten aan de VLM. Zo kunnen mogelijke onverenigbaarheden worden uitgesloten.

4.3. Bevoegdheden

Overeenkomstig artikel I.4,15°, van het Bestuursdecreet, wordt de raad van bestuur gedefinieerd als het bestuursorgaan van een rechtspersoon, ongeacht de benaming ervan, dat als college over de bevoegdheden beschikt die noodzakelijk zijn om de opdracht of het maatschappelijk doel van de rechtspersoon te verwezenlijken.

Overeenkomstig artikel 17 van het oprichtingsdecreet is de raad van bestuur bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van het voorwerp van het agentschap, behalve die waarvoor volgens de wet of het decreet de algemene vergadering of een ander orgaan van het agentschap uitsluitend bevoegd is.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de strategische bestuursbeslissingen en het algemeen beleid van de VLM binnen de klijntijnen uitgezet door de overheid en houdt toezicht op het dagelijks bestuur en het uitvoerend management. De voorzitter waakt erover dat er een efficiënte en constructieve samenwerking is tussen de raad van bestuur en het uitvoerend management. Hij onderhoudt een nauwe relatie met de gedelegeerd bestuurder en geeft die steun en advies, maar respecteert hierbij de uitvoerende verantwoordelijkheden van de gedelegeerd bestuurder.

De raad van bestuur beschikt in artikel 17, §2, van het oprichtingsdecreet over een aantal voorbehouden bevoegdheden die hij in geen geval kan delegeren.

De raad van bestuur evalueert periodiek, onder leiding van de voorzitter van de raad van bestuur, zijn rol, positie en werking alsook de interactie met de aandeelhouders en met het uitvoerend management. Naar aanleiding van deze besprekingen kan de werking van de raad worden aangepast.

4.4. Delegatie

Artikel III.9, §2, van het Bestuursdecreet bepaalt dat de raad van bestuur bevoegdheden kan delegeren aan de organen die hij intern opricht (voor de VLM is dit het Bestuurscomité zie 4.10), alsook aan, naargelang van het geval, het hoofd van het agentschap of de gedelegeerd bestuurder.

Overeenkomstig artikel 17, §3, van het oprichtingsdecreet mag de raad van bestuur, onder zijn verantwoordelijkheid, een gedeelte van de bevoegdheden waarmee hij bekleed is, overdragen aan één of meer van zijn leden of aan de gedelegeerd bestuurder, met uitzondering van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 17, §2, van het oprichtingsdecreet.

Zulke delegatie laat de eigen beslissingsbevoegdheid van de raad van bestuur onverlet. Zij kan op elk moment worden herroepen.

Bij besluit van de raad van bestuur van 17 januari 2019 heeft de raad van bestuur een aantal van zijn bevoegdheden gedelegeerd aan de gedelegeerd bestuurder. De rapportering over het gebruik van de verleende delegaties door de gedelegeerd bestuurder is eveneens opgenomen in dit besluit.

4.5. Deontologische code voor de leden raad van bestuur

Overeenkomstig artikel III. 38 van het Bestuursdecreet stelt de raad van bestuur een deontologische code op voor haar leden.

4.6. Raad van bestuur is een collegiaal orgaan en interne afspraken

Overeenkomstig artikel I.4,15°, van het Bestuursdecreet is de raad van bestuur een collegiaal orgaan. Dit betekent dat elke rechtsgeldige door dat orgaan genomen beslissing de individuele bestuurders bindt, ook al waren of zijn ze het niet eens met die beslissing, zij zullen zich onthouden van negatieve commentaar daaromtrent. Dat de raad van bestuur een collegiaal orgaan is wordt ook vermeld in artikel 7:85 van het WVV waarnaar artikel 17 van het oprichtingsdecreet verwijst.

De leden van de raad van bestuur geven niet rechtstreeks opdrachten aan de personeelsleden van de VLM, andere dan de gedelegeerd bestuurder of zijn vervanger.

4.7. Belangenconflict

Overeenkomstig artikel III.37 van het Bestuursdecreet mag een bestuurder die rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid van de raad van bestuur behoort, niet deelnemen aan de beraadslagingen van de raad van bestuur over die verrichting of beslissing, noch aan de stemming daarover.

Om belangenvermenging te voorkomen leggen de leden van de raad van bestuur bij hun aanstelling een overzicht van hun andere lopende mandaten en activiteiten voor aan de VLM. Latere wijzigingen in mandaten of activiteiten worden eveneens voorgelegd.

Van de toepassing van het artikel III.37, §2, van het Bestuursdecreet wordt melding gemaakt in de notulen.

4.8. Verantwoordelijkheid

Zoals bepaald in artikel III.11 van het Bestuursdecreet zijn de bestuurders verantwoordelijk voor de vervulling van de taak die aan hen opgedragen is en ze zijn aansprakelijk voor de

tekortkomingen in hun bestuur. Ze zijn hetzij jegens de VLM, hetzij jegens derden, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van overtreding van dit decreet, het oprichtingsdecreet van de VLM en de uitvoeringsbesluiten van die decreten.

De bestuurders worden van die aansprakelijkheid ontheven bij overtredingen waarbij ze niet betrokken waren, als hun geen schuld kan worden verweten en als ze die overtredingen hebben aangeklaagd bij de Vlaamse Regering binnen een maand nadat ze er kennis van hebben gekregen.

4.9. Werking

Overeenkomstig artikel 14 van de statuten komt de raad van bestuur, bij oproeping door de voorzitter, zo dikwijls bijeen als de belangen van de VLM het vereisen. Hij moet ook samengeroepen worden wanneer drie leden zulks vragen.

De oproeping gebeurt bij een oproepingsbrief. De voorzitter van de raad geeft leiding aan de raad van bestuur. Hij neemt de nodige maatregelen met het oog op de totstandkoming van een klimaat van vertrouwen binnen de raad van bestuur, dat bijdraagt tot een open discussie, een constructieve benadering van uiteenlopende standpunten en steun voor besluiten van de raad van bestuur.

Indien de voorzitter afwezig of verhinderd is, wordt hij vervangen door de vicevoorzitter.

Indien de voorzitter en de vicevoorzitter afwezig of verhinderd zijn, wordt de raad voorgezeten door het oudste lid in jaren van de aanwezige leden.

De voorzitter legt de agenda vast van de vergaderingen. De agenda bevat een lijst van te behandelen onderwerpen en specificeert of deze ter informatie nl. “mededeling aan de raad van bestuur” of ter besluitvorming worden opgenomen nl. “nota aan de raad van bestuur”.

Door een regelmatige screening wordt ervoor gezorgd dat de agenda een evenwichtige weerspiegeling is van de taken en bevoegdheden van de raad van bestuur en er voldoende aandacht is voor zowel strategische als controlevraagstukken.

De agenda wordt voorafgaandelijk aan alle bestuurders meegedeeld. Voor de vergaderingen van de raad van bestuur ontvangen de bestuurders accurate, tijdige, duidelijke en voldoende informatie.

Voor elk punt van de agenda zal zoveel als mogelijk en voor zover nodig, een nota of een mededeling aan de raad van bestuur worden opgemaakt en samen met de uitnodiging aan de leden ter beschikking gesteld. De nota's aan de raad zijn zoveel mogelijk en voor zover nodig, voldoende gestoffeerd eventueel met ondersteunende documenten om de leden in staat te stellen een doordachte en goed geïnformeerde beslissing te nemen.

De aanwezigheid van de meerderheid der leden is noodzakelijk opdat de beraadslaging rechtsgeldig zou zijn.

De beslissingen worden bij meerderheid van stemmen van de aanwezige leden genomen. De onthoudingen of ongeldige stemmen worden niet in aanmerking genomen. In geval van staking van stemmen, is het voorstel verworpen.

Indien de raad van bestuur na regelmatige oproeping niet in aantal is, beslist deze op de vergadering die volgt op de tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op rechtsgeldige wijze over de punten die tweemaal achtereenvolgens op de agenda werden geplaatst.

De beraadslagingen van de raad van bestuur worden vastgelegd in een verslag, dat bijgehouden wordt op de zetel van het agentschap.

Het verslag wordt voor goedkeuring voorgelegd aan de raad tijdens de volgende vergadering. Het wordt door de voorzitter en de gedelegeerd bestuurder of door hun plaatsvervangers ondertekend.

De gedelegeerd bestuurder levert afschriften af en uittreksels uit de verslagen van de raad van bestuur.

De voorzitter van de raad van bestuur zorgt ervoor dat de nieuw aangewezen raadsleden een passend introductieproces doorlopen om de bestuurders inzicht te laten verwerven in de fundamentele kenmerken van de organisatie en om hun effectieve bijdrage in de raad van bestuur te helpen versnellen.

De bestuurders worden ook regelmatig in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan specifieke informatiesessies en werkbezoeken die bestuurders een inzicht geven in de groeiende complexiteit en diversiteit van hun taken en hen informeren over specifieke of algemene topics.

De bestuurders houden hun bekwaamheden en kennis over de VLM op peil teneinde hun rol te kunnen vervullen, zowel in de raad van bestuur als in het bestuurscomité.

4.10. Bestuurscomité

Artikel III.9, §2, van het Bestuursdecreet bepaalt dat de raad van bestuur bevoegdheden kan delegeren aan de organen die hij intern opricht zoals het Bestuurscomité.

In het oprichtingsdecreet en de statuten¹⁵ wordt bepaald dat de raad van bestuur in zijn midden en onder zijn verantwoordelijkheid een bestuurscomité kan instellen dat belast is met de beslissingen over de verwerving van het eigendoms- of gebruiksrecht van eigendommen ter uitvoering van de missie en taken die aan de VLM zijn opgedragen.

¹⁵ In artikel 17, §4 van het oprichtingsdecreet en artikel 18 van de statuten

De statuten van de VLM bepalen de nadere regels inzake werking en samenstelling van het bestuurscomité.

Het bestuurscomité is samengesteld uit een voorzitter en twee bestuurders evenals uit een plaatsvervangende voorzitter en twee plaatsvervangende bestuurders, die de werkende leden in geval van afwezigheid of verhindering zullen vervangen.

4.11. Werkgroepen

De raad van bestuur kan beslissen tot het oprichten in zijn midden van gespecialiseerde werkgroepen om bepaalde aangelegenheden uit te diepen en de raad hierover te adviseren.

5. Uitvoerend management

5.1. Aanwijzing

De managementfunctie bij de VLM is gestructureerd volgens het model van artikel III.9, §1, 1°, van het Bestuursdecreet waarbij de Vlaamse Regering de gedelegeerd bestuurder aanstelt die belast is met het dagelijks bestuur. Dit wordt hernomen in het oprichtingsdecreet.¹⁶

5.2. Dagelijks bestuur

De bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder zijn geformuleerd in het oprichtingsdecreet en de statuten.

Overeenkomstig artikel 18bis van het oprichtingsdecreet is het dagelijks bestuur van de VLM, opgedragen aan de gedelegeerd bestuurder van de VLM en brengt hij/zij hierover verslag uit aan de raad van bestuur. Artikel 18bis van het oprichtingsdecreet geeft een aantal bevoegdheden van dagelijks bestuur weer.

De gedelegeerd bestuurder is belast met de leiding van en het toezicht op de personeelsleden van het agentschap. De gedelegeerd bestuurder is belast met de uitvoering van de jaarlijkse ondernemingsplannen. De gedelegeerd bestuurder leidt het werk van de personeelsleden en oefent er toezicht op uit.

De gedelegeerd bestuurder woont de vergaderingen van de raad van bestuur bij en vervult er het ambt van verslaggever. De gedelegeerd bestuurder heeft er raadgevende stem. Hij/zij bereidt eveneens de beslissingen voor die door de raad van bestuur moeten worden genomen. De gedelegeerd bestuurder verstrekt aan de raad van bestuur alle inlichtingen opdat die met volledige kennis van zaken beslissingen zouden kunnen nemen. De

¹⁶ Artikel 18bis oprichtingsdecreet

gedelegeerd bestuurder voert de beslissingen van de raad van bestuur uit en rapporteert hierover periodiek en systematisch.

5.3. Delegatie

Artikel III.9, §2, van het Bestuursdecreet bepaalt dat de raad van bestuur bevoegdheden kan delegeren aan de organen die hij intern opricht (voor de VLM is dit het Bestuurscomité zie 3.10), alsook aan de gedelegeerd bestuurder.

Overeenkomstig artikel 17, §3, van het oprichtingsdecreet mag de raad van bestuur, onder zijn verantwoordelijkheid, een gedeelte van de bevoegdheden waarmee hij bekleed is, overdragen aan de gedelegeerd bestuurder.

De gedelegeerd bestuurder kan, mits de raad van bestuur goedkeuring verleent, bepaalde van deze bevoegdheden overdragen aan de door hem aangewezen personeelsleden van het agentschap, met uitzondering van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 17, §2, van het oprichtingsdecreet. Deze delegatie geldt ad nutum.

Overeenkomstig artikel 18bis, §2, 4°, van het oprichtingsdecreet mag de gedelegeerd bestuurder zekere bevoegdheden betreffende dat dagelijks bestuur overdragen aan de door hem aangewezen personeelsleden van het agentschap.

Bij besluit van de gedelegeerd bestuurder van 13 maart 2019 heeft de gedelegeerd bestuurder een aantal van zijn bevoegdheden gedelegeerd aan sommige personeelsleden. De rapportering over het gebruik van de verleende delegaties aan de personeelsleden is eveneens opgenomen in dit besluit.

5.4. Vertegenwoordiging

De VLM wordt in alle gevallen ten opzichte van derden vertegenwoordigd door de gedelegeerd bestuurder, zonder dat die een bewijs van zijn mandaat of van de door de raad van bestuur of door de algemene vergadering genomen beslissing hoeft voor te leggen.

6. Regeringscommissarissen

6.1. Aanstelling

De VLM als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap staat onder het toezicht van de Vlaamse Regering.

Dat toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris aangesteld bij besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de bevoegde minister onder wie het agentschap ressorteert en door een regeringscommissaris die is aangesteld bij besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de

begroting.

Artikel III.49 van het Bestuursdecreet bepaalt enkele criteria voor de aanstelling van de regeringscommissarissen, onder andere over de kennis en ervaring waarover een regeringscommissaris moet beschikken.

6.2. Bevoegdheden

De regeringscommissaris houdt toezicht op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het agentschap met het algemeen belang en waakt over de naleving van de wetten, decreten, ordonnanties en reglementaire besluiten, het organiek statuut van het agentschap en het ondernemingsplan. De regeringscommissaris die de Vlaamse Regering heeft aangewezen op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begroting, oefent dezelfde toezichtsfunctie uit als de regeringscommissaris die is aangewezen op voordracht van de bevoegde minister onder wie het agentschap ressorteert voor alle beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag¹⁷.

De regeringscommissarissen zijn ook belast met het toezicht op de naleving van de maatregelen in het Bestuursdecreet inzake deugdelijk bestuur. Zo zullen zij moeten nagaan of beslissingen van de raad van bestuur genomen zijn door correct samengestelde organen (opname onafhankelijk bestuurders vanaf 1 juli 2018). Ze waken ook over de naleving van de geldelijke bepalingen.

6.3. Onverenigbaarheden

Artikel III.51 van het Bestuursdecreet bepaalt dat de functie van regeringscommissaris onverenigbaar is met de meeste politieke mandaten. In het oprichtingsdecreet van de VLM is bijkomend opgenomen dat het mandaat van regeringscommissaris onverenigbaar is met de functie van commissaris bij de VLM¹⁸.

6.4. Verplichtingen

In het Bestuursdecreet worden ook een aantal verplichtingen opgelegd aan de regeringscommissarissen:

- inlichtingen waarvan de regeringscommissaris in het kader van zijn opdrachten kennis heeft gekregen mogen niet gebruikt worden indien dit de belangen van de entiteit kan schaden;
- de regeringscommissaris informeert zich over alle evoluties van de regelgeving betreffende zijn functie en de opdracht van de entiteit;
- de regeringscommissaris brengt over zijn taken verslag uit bij de minister;
- de briefwisseling tussen de regeringscommissaris en de minister is vertrouwelijk;

¹⁷ Artikel III.13 van het Bestuursdecreet

¹⁸ Art. 18quinquies oprichtingsdecreet

- de regeringscommissaris wordt periodiek geëvalueerd¹⁹.

7. Commissaris

7.1. Aanstelling

De algemene vergadering duidt de commissaris voor een hernieuwbare termijn van drie jaar aan onder de leden van het Instituut der Bedrijfsrevisoren. De algemene vergadering bepaalt de bezoldiging van de commissaris.

7.2. Bevoegdheden & verplichtingen

De controle op de financiële toestand, op de jaarrekening en op de regelmatigheid, ten aanzien van de wetten, decreten en de statuten van de vennootschap, van de in de jaarrekening weergegeven verrichtingen, is opgedragen aan een commissaris, natuurlijke of rechtspersoon, ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

De commissaris heeft de rechten, verplichtingen, taken en bevoegdheden die in het WVV en de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 zijn bepaald.

7.3. Onverenigbaarheden

Voor de commissaris dezelfde onverenigbaarheden als voor het mandaat van regeringscommissaris bij het agentschap. Daarenboven is de functie van commissaris onverenigbaar met het mandaat van regeringscommissaris bij het agentschap.

8. Organisatiebeheersing & rol van Audit Vlaanderen

De VLM als extern verzelfstandigde agentschap staat in voor haar organisatiebeheersing.

Organisatiebeheersing is het geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen dat:

- 1° de vastgelegde doelstellingen bereikt worden en dat de risico's om ze te bereiken bekend en beheerst zijn;
- 2° wetgeving en procedures nageleefd worden;
- 3° betrouwbare financiële en beheersrapportering beschikbaar is;
- 4° er op een effectieve en efficiënte wijze gewerkt wordt en dat de beschikbare middelen economisch ingezet worden;
- 5° de activa beschermd worden en dat fraude voorkomen wordt.

Bij de VLM kunnen door Audit Vlaanderen periodieke en forensische audits worden uitgevoerd waarbij organisatie- en procesaudits worden uitgevoerd. Daarbij evalueert Audit

¹⁹ Website Vlaamse overheid

Vlaanderen de organisatiebeheersing, gaat na of ze adequaat is en formuleert aanbevelingen om ze te verbeteren.

Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft Audit Vlaanderen toegang tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, en tot alle gebouwen, ruimtes en installaties waar taken van de VLM worden uitgevoerd. Audit Vlaanderen kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig worden geacht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden zo snel mogelijk en zonder voorafgaande machtiging op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken²⁰.

9. Geldelijke bepalingen

9.1. Verloning personeelsleden & leden raad van bestuur

Overeenkomstig artikel III. 25 van het Bestuursdecreet mag de jaarlijkse bezoldiging van de personeelsleden van de VLM niet meer bedragen dan de jaarlijkse bezoldiging van de minister-president van de Vlaamse Regering. De rechtspositieregeling van het personeel van de VLM, waaronder de bezoldiging van het personeel, werd vastgesteld door de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel III.23 van het Bestuursdecreet, in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Bij de VLM worden geen jaarlijkse bezoldigingen, sociale voordelen, voordelen van alle aard, onkostenvergoedingen en eventuele andere bezoldigingselementen geheel of gedeeltelijk toegekend in aandelen of aandelenopties overeenkomstig artikel III.26 van het Bestuursdecreet. Er worden eveneens geen bezoldigingen van personeelsleden betaald aan een managementvennootschap.

De vergoedingen voor de leden van de raad van bestuur zijn geregeld via het besluit van de Vlaamse regering van 9 maart 2007 tot regeling van de vergoedingen van de bestuurders van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid, en van de regeringsafgevaardigden die toezicht uitoefenen bij deze agentschappen.

9.2. Vertrekpremie

Overeenkomstig artikel III.27 van het Bestuursdecreet kan een vertrekpremie hoogstens het bedrag van één vast jaarsalaris bedragen indien een arbeidsovereenkomst een vertrekpremie vaststelt.

De vertrekpremie omvat de opzegvergoeding, de eventuele vergoeding wegens concurrentiebeding, voordelen in natura of stortingen in een pensioenfonds die betrokkene ontvangt na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

²⁰ Artikel III. 14 & III.15 Bestuursdecreet

Een hogere premie kan toegekend worden als de wettelijke bepalingen over het arbeidsrecht daartoe aanleiding geven. Bij de VLM bevatten de arbeidsovereenkomsten geen vertrekpremie.

Bij vrijwillig vertrek heeft het personeelslid geen recht op een vertrekpremie.

9.3. Pensioenregeling

Overeenkomstig artikel III.28 van het Bestuursdecreet mag de pensioenregeling niet voordeliger zijn dan die van een minister van de Vlaamse Regering. Het verbod betreft zowel het te ontvangen bedrag, de persoonlijke bijdrage als de instapvoorwaarden in de aanvullende pensioenregeling.

Overeenkomstig artikel 18sexies, is de VLM ertoe gemachtigd deel te nemen aan de pensioenregeling, ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut, alsmede van hun rechthebbenden.

9.4. Variabele verloning

Het bevoegde orgaan van een overheidsinstantie bepaalt het bedrag van de variabele verloning en houdt daarbij rekening met het langetermijnperspectief en de realisatie van financiële en niet-financiële doelstellingen. Het bedrag van de variabele verloning is beperkt tot 20 procent van het jaarsalaris, inclusief mandaattoelage (artikelen III. 29 en III.30 van het Bestuursdecreet).

9.5. Transparantie

Conform artikel III. 31 van het Bestuursdecreet worden het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging, opgesplitst in vast en variabel gedeelte, de eventuele vertrekpremies openbaar gemaakt door publicatie in het jaarverslag. Dat jaarverslag wordt bekendgemaakt op de website van de VLM.

Voor de VLM die onder het toepassingsgebied van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 valt, is de openbaarmaking beperkt tot de bezoldiging van de leidend ambtenaar (Art. III. 31 van het Bestuursdecreet).

De toekenningsmodaliteiten van deze bedragen worden jaarlijks bezorgd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, die ze op zijn beurt bezorgt aan de Vlaamse Regering (artikel III, 32.van het Bestuursdecreet).

De jaarlijkse bezoldiging, zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur van de VLM zijn eveneens onderworpen aan deze transparantieregeling (Art. III.39 Bestuursdecreet).

9.6. Remuneratiecomité

Overeenkomstig artikel III.33, dient een overheidsinstantie voor strategische beloningskwesties het advies in te winnen van hetzij het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid hetzij van hun eigen remuneratiecomité.

Het remuneratiecomité werd opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot oprichting van het remuneratiecomité van de Vlaamse overheid en tot regeling van de presentiegelden en vergoedingen van de leden. Het remuneratiecomité bezorgt de adviezen ter informatie aan de minister-president en de ministers-vicepresidenten van de Vlaamse Regering. (artikel III, 33 en 34 van het Bestuursdecreet).

10. Deontologische code voor de personeelsleden VLM

Overeenkomstig artikel III.24 van het Bestuursdecreet dient de VLM een deontologische code op te stellen voor hun personeelsleden. De personeelsleden van de VLM vallen onder de toepassing van de deontologische code voor de personeelsleden van de Vlaamse overheid opgenomen in de Omzendbrief BZ 2011/06.

Deze deontologische code bevat de algemene principes, regels en afspraken volgens welke de personeelsleden van de Vlaamse overheid werken zoals anders werken, het gebruik van sociale media en het aanvaarden van geschenken. De code maakt duidelijk dat de werkafspraken en de deontologische principes gestoeld zijn op de waarden uit het Vlaams personeelsstatuut en de gedragscompetenties. Daarnaast verwijst de nieuwe deontologische code naar bestaande regelgeving en andere codes die te maken hebben met integriteit bij de Vlaamse overheid.

11. Klokkenluidersregeling

11.1. Regelgevend kader klokkenluidersregeling

Sinds 11 december 2022 is het klokkenluidersdecreet van kracht. Dat decreet is een omzetting van de Europese klokkenluidersrichtlijn en vervangt de bestaande klokkenluidersregeling uit het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

De Europese klokkenluidersrichtlijn wil medewerkers beschermen als zij uit de werkomgeving informatie verkrijgen over inbreuken op bepaalde EU-regelgeving, en die informatie willen melden. Klokkenluiders moeten daarvoor terechtkunnen bij veilige meldingskanalen. Daarom verplicht de Europese klokkenluidersrichtlijn de oprichting van een intern meldingskanaal, naast de bestaande externe meldingskanalen en roept zij de rol van de 'facilitator' in het leven, die een klokkenluider in het kader van het werk kan bijstaan in het meldingsproces.

Met het klokkenluidersdecreet worden die aanpassingen doorgevoerd in het Bestuursdecreet. Het klokkenluidersdecreet breidt het toepassingsgebied van de bestaande klokkenluidersregeling uit naar inbreuken van elke regelgeving die in Vlaanderen van toepassing is. Elke vorm van represaille naar aanleiding van een interne of externe melding, zoals onder andere schorsing, ontslag, verandering van taken of arbeidsplaats, is verboden.

11.2. Implementatie binnen de VLM

De VLM heeft duidelijke afspraken gemaakt om de klokkenluidersregels te implementeren binnen de VLM onder andere over wie de rol van intern meldingskanaal en facilitator opneemt binnen de VLM. Wie de hoedanigheid heeft van “Intern meldpunt klokkenluidersregeling” bij de VLM is ook opgenomen in het Organisatieregister van de Vlaamse overheid “Wegwijs”. De ontvangen meldingen worden bijgehouden in een register dat alleen toegankelijk is voor het intern meldingskanaal. Voor het melden van inbreuken is het mailadres klokkenluiders@vlm.be beschikbaar.

Op elk moment wordt de vertrouwelijkheid beschermd van:

1. de identiteit van de melder of van derden die in de melding genoemd worden;
2. de informatie waaruit de identiteit van de melder of een derde kan blijken.

De functionaris voor gegevensbescherming adviseert de gedelegeerd bestuurder op het vlak van de verwerking van persoonsgegevens.

Hoewel een interne melding de voorkeur geniet, kunnen inbreuken ook gemeld worden bij Audit Vlaanderen of bij de Vlaamse Ombudsdienst.

12. Rapportering aan het Vlaams Parlement over deugdelijk bestuur en evenwichtige vertegenwoordiging

De Vlaamse Regering rapporteert in het derde jaar van elke regeerperiode aan het Vlaams Parlement over de manier waarop de bepalingen in het Bestuursdecreet rond deugdelijk bestuur zijn toegepast.

Het Agentschap Overheidspersoneel bevraagt alle instellingen van de Vlaamse overheid waaronder de VLM via een onafhankelijke online bevraging. Elke instelling is volgens het Bestuursdecreet verplicht om de bevraging in te vullen.

Twee jaar na dit verslag brengt de Vlaamse Regering verslag uit aan het Vlaams Parlement over de naleving van de principes inzake evenwichtige vertegenwoordiging in raden van bestuur. De VLM is verplicht hierover te rapporteren.

Voor de bevraging inzake evenwichtige vertegenwoordiging in organen wordt een beroep gedaan op de registratie door de VLM van deze gegevens in het Organisatieregister (Wegwijs) van de Vlaamse overheid.